

Etické aspekty vedení rozhovoru a pozorování

Rozhovor a pozorování v psychologii
Mgr. Michaela Širůčková, Ph.D.

Otázky

- Proč je důležité dodržování etických zásad při vedení rozhovoru a pozorování?
- Které etické problémy mohou vyvstat při používání těchto technik?
- Co je a co není přijatelné?
- Na základě čeho, se rozhodujeme, co je a co není etické?

Náměty k zamyšlení

- Etika (profesionální) x Morálka (obecné standardy)
- Zhodnocení zisků a ztrát (např. experimenty, hraní rolí,...)
- Respekt a péče
- Sociální citlivost
- Zužitkování výsledků (např. faktor stresu)
- Klamání, souhlas respondentů, ochrana proti zranění

Etický kodex

„každá psychologická intervence je etickou situací“

„psychologové = klienti, respondenti“

Srovnání etických kodexů:

- Britská psychologická společnost (BPS)
- Americká psychologická asociace (APA)
- Evropská federace psychologických asociací (EFPA)

Etické zásady (BPS)

- Informovaný souhlas
 - Co budeme chtít
 - Účel intervence
 - Práva (důvěrnost, možnost odstoupení, ...)
- Klamání
 - Je klamání v psychologii nebezpečné?
 - Vyčerpávající informace o výzkumu? (Ash: informace – žádný výzkum)

Etické zásady

- Debriefing
 - Účel intervence
 - Účastník by měl odcházet ve stejném psychickém stavu, ve kterém přišel...
 - Neospravedlňuje použití neetických metod
 - Nemusí vždy nutně redukovat stres
- Odstoupení z „intervence“
- Důvěrnost zjištění
- Ochrana klientů, účastníků výzkumu (psychologické bezpečí, soukromí)

Všeobecné zásady (APA)

- Kompetence
- Integrita
- Profesní a vědecká odpovědnost
- Respektování práv a důstojnosti lidí
- Zájem o prospěch druhých lidí
- Sociální odpovědnost

Literatura:

- Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct (APA)
- Meta-Code of Ethics (EFPA)
- Plane, T. H. (2001). Současná klinická psychologie. Grada. Praha.
- Lerner, R. M., Jacobs, F., Wertlieb, D. (2005). Applied Developmental Science. An Advanced Textbook. Sage.